

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia września 2009 r.

**Pan
Mirośław Karapyta
Wojewoda Podkarpacki**

LRZ-410-09-05/09
P/09/170

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (j.t. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Strzyżowie kontrolę w zakresie gospodarowania i nadzoru nad zespołem dworsko – folwarczno – parkowym w Wiśniowej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 czerwca 2009 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak działań Wojewody Rzeszowskiego a następnie Wojewody Podkarpackiego odnośnie postępowania o stwierdzenie czy Zespół dworsko – folwarczno – parkowy w Wiśniowej został przejęty zgodnie z przepisami dekretu z dnia 6 czerwca 1944 r. o *przeprowadzeniu reformy rolnej* (Dz. U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13).

W kontroli ustalono, że Powiat Strzyżowski jest posiadaczem zespołu dworsko – folwarczno – parkowego w Wiśniowej od dnia 17 listopada 2005 r., który przejął nieodpłatnie na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o *gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* (j.t. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1700) od – działającej w imieniu Skarbu Państwa – Agencji Nieruchomości Rolnych.

W kontroli ustalono, iż w dniu 18 grudnia 1991 r. Paweł Stanisław Mycielski, spadkobierca byłych właścicieli nieruchomości obejmujących zespół dworsko-folwarczno-

parkowy w Wiśniowej złożył do Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie wniosek o zwrot przejętych nieruchomości gruntowych wraz z zabudowaniami. We wniosku wskazano, iż przedmiotowe nieruchomości obejmujące zespół dworsko-folwarczno-parkowy w Wiśniowej nie stanowiły nieruchomości ziemskiej i w związku z tym zostały przejęte niezgodnie z dekretem z dnia 6 czerwca 1944 r. *o przeprowadzeniu reformy rolnej* (Dz. U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13).

W dniu 30 grudnia 1991 r. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej przekazał wniosek do organu właściwego – Wojewody Rzeszowskiego.

W dniu 29 stycznia 1992 r. Wojewoda Rzeszowski poinformował pismem kancelarię adwokacką reprezentującą wnioskodawcę, iż przejęciu na podstawie ww. dekretu – jako integralna część majątku – podlegały również obiekty dworsko – parkowe i zespoły pałacowo-parkowe, zaś przepisy dekretu są nadal obowiązujące i w związku z tym zgłoszony wniosek nie może być uwzględniony.

W dniu 31 maja 1995 r. pełnomocnik spadkobierców przedmiotowej nieruchomości zabytkowej złożył do Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wniosek o stwierdzenie nieważności przejęcia przez Skarb Państwa części nieruchomości rodziny Mycielskich obejmujących nieruchomość zabudowaną dworem oraz 20 ha, które przed II wojną światową zostały wydzielone z gospodarstwa ziemskiego rodziny Mycielskich (akt notarialny z dnia 17 kwietnia 1919 r.).

Pismem z dnia 11 października 1995 r. Dyrektor Departamentu Gospodarki Ziemią Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej poinformował pełnomocnika spadkobierców nieruchomości zabytkowej, iż przejęciu na podstawie ww. dekretu – jako integralna część majątku – podlegały również obiekty dworsko – parkowe i zespoły pałacowo-parkowe, zaś przepisy dekretu są nadal obowiązujące i w związku z tym zgłoszony wniosek w obecnym stanie prawnym nie może być uwzględniony.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Wojewoda Rzeszowski rażąco naruszył przepisy § 5 rozporządzenia z dnia 1 marca 1945 r. *w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej* (Dz. U. z 1947 r., Nr 72, poz. 456) oraz art. 105 kodeksu postępowania administracyjnego poprzez zaniechanie wydania decyzji administracyjnej w sprawie, w której był organem właściwym.

Powyższą ocenę potwierdza orzecznictwo sądów administracyjnych, w szczególności zaś wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 października 2006 r. (I OSK 28/06) stwierdzający, iż *przy orzekaniu na podstawie § 5 rozporządzenia z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu (...) powinna być więc oceniana możliwość wyłączenia spod*

działania art. 2 ust. 1 lit. e dekretu tej części nieruchomości, która nie była funkcjonalnie powiązana z gospodarstwem rolnym i nie mogła być w związku z tym przeznaczona na cele dekretu oraz uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 czerwca 2006 r. stwierdzająca, iż przepis § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu (...) może stanowić podstawę do orzekania w drodze decyzji administracyjnej o tym, czy dana nieruchomość lub jej część wchodzi w skład nieruchomości ziemskiej, o której mowa w art. 2 ust. 1 lit. e) dekretu (...).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, postępowanie z wniosku pełnomocnika spadkobiercy pozostaje wszczęte do chwili wydania decyzji stwierdzającej czy objęte wnioskiem nieruchomości zostały przejęte zgodnie lub niezgodnie z ww. dekretem PKWN *o przeprowadzeniu reformy rolnej*. Wydanie decyzji stwierdzającej niezgodność przejęcia nieruchomości przez Skarb Państwa może spowodować powstanie roszczenia spadkobierców w stosunku do zarządzanej przez Powiat Strzyżowski nieruchomości zabytkowej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie postępowania dotyczącego stwierdzenia czy Zespół dworsko – folwarczno – parkowy w Wiśniowej został przejęty zgodnie z przepisami dekretu PKWN *o przeprowadzeniu reformy rolnej* oraz wydanie w tej sprawie decyzji administracyjnej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.